

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **Ing. J. P.**, proti žalovanému: **Národní bezpečnostní úřad**, P. O. Box 49, 150 06 Praha 5, o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 8. 2003, č. j. 8 Ca 29/2003 – 29, ve znění opravného usnesení ze dne 7. 10. 2003, č. j. 8 Ca 29/2003 – 42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Národní bezpečnostní úřad – ředitel Ing. T. K. – oznámením ze dne 23. 12. 2002, č. j. 4642/2002-NBÚ/07-50 sdělil žalobci, že podle § 75 odst. 5 zákona č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností, v platném znění, (dále též jen zákon), rozhodl o jeho stížnosti podané proti oznámení o nevydání osvědčení č. j. 2986-41/2002-NBÚ/PFO-1 ze dne 13. 11. 2002 podle § 36 odst. 3 zákona tak, že se stížnost zamítá. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že po přezkoumání věci dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro vydání osvědčení podle § 18 odst. 2 písm. c) zákona, protože provedenými opatřeními bezpečnostní prověrky bylo u něj zjištěno nejen bezpečnostní riziko podle § 23 odst. 2 písm. b) zákona, ale i bezpečnostní riziko podle § 23 odst. 2 písm. d) tohoto zákona. Vzhledem ke skutečnosti, že žalobce neuvedl v bezpečnostním dotazníku ani při bezpečnostním pohovoru informace uvedené ve zprávě Vojenského obranného zpravodajství a lze se oprávněně domnívat, že tyto informace nejsou všeobecně známy, nelze vyloučit eventualitu, že by tyto skutečnosti mohly vést k vydíratelnosti žalobce, bylo u žalobce zjištěno též bezpečnostní riziko podle § 23 odst. 2 písm. e) zákona. Žalobce proto nesplňuje podmínku bezpečnostní spolehlivosti. Z těchto důvodů byla stížnost podle § 75 odst. 5 zamítnuta.

V poučení tohoto rozhodnutí je uvedeno, že proti tomuto rozhodnutí je podle § 77a zákona přípustný opravný prostředek ke Kolegiu na úseku ochrany utajovaných skutečností při Nejvyšším státním zastupitelství v Brně. Opravný prostředek lze podat podle § 77b zákona prostřednictvím orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, a to do 15-ti dnů ode dne doručení. V poučení je dále uvedeno, že proti tomuto rozhodnutí je možno podat též žalobu k příslušnému krajskému soudu rozhodujícímu ve věcech správního soudnictví podle zákona č. 150/2002 Sb., a to do 15-ti dnů ode dne doručení. Podání opravného prostředku nemá odkladný účinek.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž namítal, že za situace, kdy nemá možnost seznámit se s utajovaným dokumentem (zprávou VOZ, č. j. V1507/2001-VOZ-BP), se jen s obtížemi může konkrétním skutečností ve zprávě uvedeným bránit. Tvrdil, že vše, co uvedl při bezpečnostním pohovoru dne 11. 11. 2002, uvedl popravdě a není si vědom toho, že by něco zatajil. Zdůrazňoval, že se považuje za osobu bezpečnostně způsobilou, není si vědom jakýchkoliv bezpečnostních rizik podle § 23 zákona. Popíral vědomou spolupráci s institucí, která v minulosti svou činností směřovala k potlačování lidských práv a svobod. Navrhoval, aby soud ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb. napadené rozhodnutí bez nařízení jednání zrušil, a aby podle okolností zrušil i rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 13. 11. 2002, č. j. 2986-41/2002-NBÚ/PFO-1, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Navrhoval, aby mu byla přiznána náhrada nákladů řízení s jejich splatností k rukám právního zástupce, ve lhůtě tří dnů od právní moci takového rozhodnutí.

Podáním ze dne 27. 5. 2003 zaslal žalovaný soudu návrh na zastavení řízení či zamítnutí žaloby. Poukázal na to, že žalobce souběžně s podáním žaloby uplatnil proti rozhodnutí žalovaného opravný prostředek podle § 77a zákona. Uvedl, že dne 26. 5. 2003 obdržel rozhodnutí Kolegia na úseku utajovaných skutečností (dále též jen Kolegia) sp. zn. KI6/2003 ze dne 5. 5. 2003, jímž bylo vyhověno stížnosti žalobce a napadené rozhodnutí žalovaného v plném rozsahu zrušeno. Konstatoval, že ředitel Národního bezpečnostního úřadu je rozhodnutím Kolegia vázán podle § 77j odst. 1 zákona. Konstatoval dále, že napadené rozhodnutí bylo zrušeno orgánem k tomu příslušným podle zákona, a to dříve, než soud počal ve věci jednat. Žaloba směřující proti napadenému rozhodnutí je po rozhodnutí Kolegia bezpředmětná, neboť předmět řízení odpadl. Navrhoval, aby soud buď řízení zastavil podle § 47 písm. a) s. ř. s., prohlásí-li navrhovatel, že byl po podání návrhu plně uspokojen, či aby soud žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s., a dále, aby soud nepřiznával žalobci žádnou náhradu řízení, neboť jeho požadavku bylo vyhověno předtím, než soud započal ve věci jednat. S tímto vyjádřením předložil žalovaný rozhodnutí Kolegia ze dne 5. 5. 2003, sp. zn. KI9-2003, jímž tento orgán rozhodl podle § 77j odst. 1 zákona, že napadené rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 23. 12. 2002, jímž byla zamítnuta stížnost žalobce, ruší a věc vrací orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, k dalšímu řízení.

Žalobce na výzvu soudu ve smyslu ustanovení § 62 s. ř. s. sdělil soudu podáním ze dne 12. 8. 2003, že je v souladu se skutečností, že rozhodnutím Kolegia ze dne 5. 5. 2003, sp. zn. KI6/2003 bylo zrušeno napadené rozhodnutí žalovaného. Dále poukázal na to, že ředitel Národního bezpečnostního úřadu svým rozhodnutím ze dne 5. 6. 2003, č. j. 2468/2003-NBÚ/07-SO nově rozhodl tak, že jeho stížnosti se vyhovuje a že rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 13. 11. 2002 se zrušuje a věc se vrací k novému projednání a rozhodnutí. Za této situace měl žalobce za to, že jsou splněny podmínky pro to, aby soud řízení usnesením ve smyslu § 62 odst. 4 s. ř. s. zastavil. Navrhl vydání usnesení,

jímž se řízení zastavuje a jímž bude uznán žalovaný povinným nahradit náklady řízení ve výši 5725 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení. K výše uvedenému vyjádření připojil žalobce oznámení ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 5. 6. 2003, č. j. 2468/2003-NBÚ/07-50, jímž bylo rozhodnuto tak, že stížnosti žalobce se vyhovuje. Rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 13. 11. 2002 se zrušuje a věc se vrací k novému projednání a rozhodnutí.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 25. 8. 2003, č. j. 8 Ca 29/2003 – 29 řízení zastavil a rozhodl dále, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 5725 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobce. V odůvodnění pak poukázal na to, že žalovaný předložil soudu rozhodnutí Kolegia na úseku utajovaných skutečností ze dne 5. 5. 2003, sp. zn. KI6/2003, kterým bylo zrušeno napadené rozhodnutí, a na to že žalobce k výzvě soudu dne 12. 8. 2003 sdělil, že je postupem žalovaného uspokojen a požádal o náhradu nákladů řízení. Soud s poukazem na ustanovení § 47 písm. b) s. ř. s. řízení zastavil a výrok o nákladech řízení odůvodnil ustanovením § 60 odst. 3, podle kterého v případě, že navrhovatel vzal podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce, nebo bylo-li řízení zastaveno pro uspokojení navrhovatele, má navrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení. Soud mu proto přiznal náhradu nákladů ve výši 5725 Kč, představujících 2000 Kč soudní poplatky a dále odměnu za zastupování účastníka advokátem ve výši 3500 Kč podle ustanovení § 11 zákona č. 484/2000 Sb. a 3 x paušální náhrada hotových výloh po 75 Kč podle Vyhlášky č. 177/1996 Sb.

Proti tomuto usnesení podal žalovaný (dále jen stěžovatel) včas kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. c), d) a e) s. ř. s. Konkrétně namítal, že Městský soud v Praze nesprávně vyhodnotil důvody, pro něž nemohl ve věci jednat, a to zejména s poukazem na uspokojení žalobce pro pozdější chování žalovaného. Podle názoru stěžovatele bylo napadené rozhodnutí žalovaného zrušeno rozhodnutím Kolegia při Nejvyšším státním zastupitelství pod sp. zn. KI6/2003 ze dne 5. 5. 2003. Za této situace měl soud zkoumat, zda jsou splněny podmínky pro řízení, a to po celou dobu řízení. V případě, kdy mu bylo žalovaným oznámeno, že v předmětné věci bylo rozhodnuto Kolegiem, měl danou situaci vyhodnotit tak, že v této chvíli nejsou splněny všechny podmínky řízení a podanou žalobu měl v souladu s ustanovením § 46 odst. 1 s. ř. s. odmítnout. Soud podle názoru stěžovatele nesprávně nazíral na postavení Kolegia na úseku ochrany utajovaných skutečností jako na postavení a rozhodování správního orgánu. Uvedené Kolegium však považuje svá rozhodnutí za rozhodnutí nezávislého soudního tribunálu v pojetí čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o lidských právech, které nepodléhá soudnímu přezkumu. Podle názoru stěžovatele již před samotným zahájením jednání soudu nebyla dána dispozice s předmětem žaloby zcela v rukou žalobce, ale objektivně zde byl dán stav, kdy soud již nemohl ve věci jednat, neboť předmět žaloby zcela odpadl. Tomuto postupu ve věci svědčí i argumentace „věci rozsouzené“, neboť rozhodování Kolegia je rozhodnutím nezávislého tribunálu soudního typu a rozhodně se nejedná o rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 62 s. ř. s.

Stěžovatel dále vytýkal soudu zjevnou nesprávnost označení strany žalované a tedy strany povinné k náhradě nákladů řízení. Přestože podaná žaloba směřovala proti řediteli Národního bezpečnostního úřadu, je v napadeném usnesení žalovaný označen jako Národní bezpečnostní úřad. Poukázal na analogii s institutem rozkladu jako opravného prostředku proti rozhodnutí, které vydal ústřední orgán státní správy jako příslušný rozhodovat v dané věci v prvním stupni a o podaném opravném prostředku musí rozhodnout vedoucí ústředního orgánu státní správy. Podle jeho názoru nelze použít analogie s ustanovením § 1 zákona

č. 219/1999 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, a stranu žalovanou označit jako organizační složku státu. Vzhledem k výše uvedenému je proto podle názoru stěžovatele výrok usnesení, jímž je označena strana žalovaná jako Národní bezpečnostní úřad výrokem zmatečným. Navrhoval, aby napadené usnesení Městského soudu v Praze bylo zrušeno a žaloba žalobce podaná Městskému soudu v Praze odmítnuta.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že i když stěžovatelem napadené rozhodnutí není po stránce formální dokonalé, po stránce věcné je nepochybně správné, a žalobce se domnívá, že by stěžovatelem podaná kasační stížnost neměla být shledána důvodnou, a tudíž že by měla být rozsudkem stížnostního soudu zamítnuta podle ustanovení § 110 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. (dále též jen s. ř. s.). Podotkl, že přípis ředitele Národního bezpečnostního úřadu (dále též jen NBÚ) ze dne 25. 4. 2003 ani vyjádření žalovaného ze dne 27. 5. 2003 neobdržel, takže se k němu nemůže vyjádřit. Dále se podrobně vyjadřoval k jednotlivým námitkám uvedeným v kasační stížnosti a zdůraznil, že žalobce byl uspokojen postupem správního orgánu až na základě rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2003, kterým bylo nově rozhodnuto, že se jeho stížnosti vyhovuje a že rozhodnutí NBÚ ze dne 13. 11. 2002 se zrušuje a věc se vrací k novému projednání a rozhodnutí. Toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno 23. 6. 2003 a nepochybně až vydáním tohoto rozhodnutí došlo k situaci, kdy byl žalobce postupem správního orgánu plně uspokojen. Pokud jde o označení žalovaného, připustil žalobce, že žalovaným je ředitel Národního bezpečnostního úřadu v Praze 5. K uvedenému nedostatku došlo jistě pouhým nedopatřením, a lze jej zhojit vydáním příslušného opravného usnesení. Podotkl dále, že napadenému rozhodnutí lze vytknout rovněž to, že ač je usnesením, pariční lhůtu k úhradě nákladů řízení určuje od právní moci rozsudku (mělo by se tedy jednat o lhůtu od právní moci tohoto usnesení). Navrhoval, aby kasační stížnost byla zamítnuta a žalovaný uznán povinným nahradit žalobci náklady řízení k rukám jeho právního zástupce.

Poté Městský soud v Praze vydal opravné usnesení ze dne 7. 10. 2003, č. j. 8 Ca 29/2003 – 42, v němž opravil výrok usnesení o náhradě nákladů řízení tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 5725 Kč, a to do tří dnů od právní moci usnesení k rukám právního zástupce žalobce. Usnesení nabylo právní moci dne 17. 10. 2003.

Městský soud v Praze předložil spis k rozhodnutí o kasační stížnosti Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 20. 11. 2003 vrátil věc soudu bez věcného vyřízení. Konstatoval, že podle předkládací zprávy podal kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze stěžovatel – Národní bezpečnostní úřad. Z obsahu spisu nevyplývá, že by stěžovatel byl zastoupen advokátem, případně že by měl stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Zavázal proto soud k tomu, aby vyzval stěžovatele k odstranění nedostatku povinného zastoupení ve lhůtě, kterou mu určí, a dále k tomu, aby stěžovatele upozornil na následky nerespektování tohoto požadavku.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 10. 12. 2003 vyzval stěžovatele, aby ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto usnesení si zvolil osobu splňující náležitosti ustanovení § 105

odst. 2 s. ř. s. Současně stěžovatele poučil ve smyslu ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. o možnosti odmítnutí návrhu, nebude-li nedostatek povinného zastoupení odstraněn.

Přípisem ze dne 22. 12. 2003 sdělil žalovaný, že pod kasační stížnosti podepsaný Mgr. J. M., tehdy první náměstek ředitele Národního bezpečnostního úřadu pověřený řízením úřadu, dnes již ředitel Národního bezpečnostního úřadu, je absolvent právnické fakulty Univerzity Karlovy a v případě, že on sám by nemohl Národní bezpečnostní úřad v řízení před Nejvyšším správním soudem zastupovat, bude tímto úkonem pověřen některý ze zaměstnanců s právnickým vzděláním.

Poté soud předložil spis k rozhodnutí o kasační stížnosti Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud se zřetelem k výše uvedenému dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky ustanovení § 105 odst. 2 věty první za středníkem. Stěžovatelem je Národní bezpečnostní úřad, který byl zřízen podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona jako ústřední správní úřad pro oblast utajovaných skutečností. Za správní orgán jedná jeho vedoucí. Ředitelem stěžovatele byl Mgr. J. M., který je absolventem právnické fakulty Univerzity Karlovy. Podmínka uvedená v ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. je tedy splněna.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že je podávána z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. c), d) a e) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 lze kasační stížnost podat pouze z důvodu tvrzené c) zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popř. bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce, d) nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, e) nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Nejvyšší správní soud v posuzované věci předesílá, že stěžovatel (v řízení o žalobě žalovaný) podává v posuzované věci kasační stížnost, přestože podáním ze dne 27. 5. 2003 sám mj. navrhl, aby soud postupoval podle § 47a s. ř. s. (správně 47b s. ř. s.), prohlásí-li návrhovat, že byl po podání návrhu plně uspokojen. Stěžovatel v této souvislosti poukazoval na rozhodnutí Kolegia ze dne 5. 5. 2003, které spolu s tímto podáním předložil. Naskytá se tedy otázka, proč stěžovatel podává kasační stížnost proti postupu soudu, který sám navrhl (kromě postupu při posuzování náhrady nákladů řízení, kdy žádal, aby soud žádnou náhradu nákladů řízení nepřiznal). V této souvislosti nutno konstatovat, že podle ustanovení § 104 odst. 2 s. ř. s. není kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení, přípustná.

Nicméně i za situace, kdy stěžovatel navrhoval soudu zastavení řízení, prohlásí-li návrhovat, že byl po podání návrhu uspokojen, a soud jeho navrhovanému postupu vyhověl (kromě výroku o nákladech řízení), i přesto podává kasační stížnost, nelze ji odmítnout, neboť důvody v ní uvedené nelze podřadit pod skutečnosti obsažené v ustanovení § 104 s. ř. s.

Podle § 62 odst. 1 s. ř. s. dokud soud nerozhodl, může odpůrce vydat nové rozhodnutí nebo opatření, popř. provést jiný úkon, jímž navrhovatele uspokojí, nezasáhne-li tímto postupem práva nebo povinnosti třetích osob. Svůj záměr navrhovatele uspokojit sdělí správní orgán soudu a vyžádá si správní spisy, pokud je již soudu předložil. Podle odst. 2 tohoto ustanovení předseda senátu stanoví lhůtu, v níž je třeba rozhodnutí vydat, opatření nebo úkon provést a oznámit je navrhovateli i soudu; uplyne-li tato lhůta marně, pokračuje soud v řízení. Podle ustanovení § 62 odst. 3 dojde-li oznámení odpůrce podle odst. 2 soudu, vyzve předseda senátu navrhovatele, aby se ve stanovené lhůtě vyjádřil, zda je postupem správního orgánu uspokojen. Zmeškání této lhůty nelze prominout. Podle ustanovení § 62 odst. 4 s. ř. s. soud řízení usnesením zastaví, sdělí-li navrhovatel, že je uspokojen. Soud řízení zastaví i tehdy, nevyjádří-li se takto navrhovatel ve stanovené lhůtě, jestliže ze všech okolností případu je zřejmé, že k jeho uspokojení došlo. Podle odst. 5 citovaného ustanovení, rozhodnutí, opatření nebo úkon podle odst. 1 nabývá právní moci nebo obdobných právních účinků dnem právní moci rozhodnutím soudu o zastavení řízení.

Po přezkoumání věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro postup soudu uvedené v ustanovení § 62 s. ř. s. byly splněny.

Ze shora uvedeného vyplývá, že proti oznámení ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 23. 12. 2002, č. j. 4642/2002-NBÚ/07-50 bylo možno brojit dvojím způsobem, a to jednak podáním opravného prostředku ke Kolegiu na úseku ochrany utajovaných skutečností při Nejvyšším státním zastupitelství v Brně (§ 77a zákona č. 148/1998 Sb.), a jednak podáním žaloby k soudu (§ 73 odst. 2 téhož zákona). Žalobce využil obou těchto možností a dosáhl toho, že v řízení o opravném prostředku u Kolegia bylo rozhodnutím tohoto orgánu ze dne 5. 5. 2003, sp. zn. KI6/2003 rozhodnutí žalovaného zrušeno. V tomto řízení podle § 77a zákona bylo žalobci zcela vyhověno (a nemohl by dosáhnout více), neboť opravný prostředek bylo možno podat pouze proti rozhodnutí o zamítnutí stížnosti ředitelem úřadu, což je v posuzované věci právě rozhodnutí žalovaného (§ 76 odst. 2 zákona č. 148/1998 Sb.).

V podané žalobě se však žalobce nedovolával pouze zrušení rozhodnutí žalovaného, ale současně žádal, aby soud podle okolností zrušil i rozhodnutí NBÚ ze dne 13. 11. 2002, č. j. 2986/41/2002-NBÚ/PF0-0 a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

I tomuto požadavku žalobce bylo v průběhu přezkumného soudního řízení vyhověno, a to oznámením ředitele NBÚ ze dne 5. 6. 2003, č. j. 2468/2003-NBÚ/07-SO, jímž bylo vyhověno stížnosti žalobce a rozhodnutí NBÚ ze dne 13. 11. 2002 bylo zrušeno a věc vrácena k novému projednání a rozhodnutí.

Je tedy nepochybné, že po podání žaloby, předtím než soud rozhodl, byly požadavky vznesené žalobcem v žalobě zcela uspokojeny. Ostatně sám žalobce ve svém podání ze dne 12. 8. 2003 na výzvu soudu podle ustanovení § 62 s. ř. s. výslovně sdělil, že jím napadená rozhodnutí byla na základě podaných opravných prostředků zrušena rozhodnutím Kolegia ze dne 5. 5. 2003, sp. zn. KI6/2003 a rozhodnutím ředitele NBÚ ze dne 5. 6. 2003, č. j. 2468/2003-NBÚ-07-SO a že tak byl postupem správního orgánu uspokojen (v soudním řízení zamýšlel docílit procesně téhož výsledku, k jakému bylo popsáním způsobem dospěno). Konstatoval, že má za to, že jsou splněny podmínky pro to, aby soud usnesením řízení zastavil podle § 62 odst. 4 s. ř. s.

K námitkám stěžovatele Nejvyšší správní soud uvádí, že pokud jde o Kolegium na úseku ochrany utajovaných skutečností, byl tento orgán zřízen podle zvláštního zákona (§ 70a odst. 2 zákona č. 148/1998 Sb.), a to zákona č. 283/1993 Sb. Řízení před tímto orgánem je upraveno v ustanovení § 77b – 77k zákona č. 148/1998 Sb. Podle ustanovení § 77k odst. 4 zákona č. 148/1998 Sb. proti rozhodnutí Kolegia není přípustný opravný prostředek. Podle ustanovení § 77k odst. 6 zákona rozhodnutí Kolegia v řízení o opravném prostředku ani jiná rozhodnutí a opatření podle tohoto zákona, s výjimkou rozhodnutí o pokutách, nepodléhají soudnímu přezkumu.

Z výše uvedeného vyplývá, že se naskýtá otázka, zda rozhodnutí Kolegia o opravném prostředku žalobce lze považovat za rozhodnutí, opatření nebo jiný úkon odpůrce ve smyslu § 62 s. ř. s. V tomto směru nutno konstatovat, že Kolegium zřejmě nelze považovat za odpůrce v tomto přezkumném soudním řízení, neboť žalovaným je Národní bezpečnostní úřad. Výše uvedený závěr však podle názoru Nejvyššího správního soudu nemůže ovlivnit názor na správnost postupu Městského soudu v Praze. Je totiž nutno zdůraznit, že po podání žaloby bylo vydáno rozhodnutí samotného žalovaného ze dne 5. 6. 2003, jímž bylo návrhu žalobce zcela vyhověno. Bylo by totiž nelogické, aby za situace, kdy sám ředitel žalovaného zrušil rozhodnutí NBÚ, jehož zrušení se žalobce rovněž domáhal, se dovolával toho, že žalobce vlastně postupem žalovaného uspokojen nebyl, když rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 12. 2002 by samo o sobě (bez rozhodnutí NBÚ ze dne 13. 11. 2002) nemohlo existovat a obstát.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že došlo-li po podání žaloby v přezkumném soudním řízení, dokud soud nerozhodl, k tomu, že rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno nikoliv žalovaným, ale jiným orgánem k tomu oprávněným, a poté žalovaný zrušil rozhodnutí jemu předcházející, lze tento postup považovat za uspokojení navrhovatele podle § 62 s. ř. s. Bylo-li tedy žalobou napadené rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 13. 12. 2002 zrušeno rozhodnutím Kolegia pro ochranu utajovaných skutečností ze dne 5. 5. 2003, k opravnému prostředku žalobce, a následně rozhodnutím ředitele žalovaného ze dne 5. 6. 2003 bylo zrušeno rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 13. 11. 2002, je třeba tento postup považovat za uspokojení navrhovatele ve smyslu § 62 s. ř. s., neboť tímto postupem byla zrušena obě rozhodnutí, jejichž zrušení se navrhovatel v žalobě domáhal a sám navrhovatel výslovně prohlásil, že byl uvedeným postupem zcela uspokojen.

Nelze tedy souhlasit s názorem stěžovatele, že soud měl postupovat podle ustanovení § 46 odst. 1 s. ř. s. a návrh žalobce odmítnout. Tak by tomu mohlo být snad v případě, že by po rozhodnutí Kolegia nenásledovalo rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2003. Je ovšem nutno konstatovat, že jak zastavení řízení podle § 47b s. ř. s., tak případné odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 s. ř. s. má pro žalovaného v podstatě stejné následky, tj. že žaloba proti jeho rozhodnutí nebude meritorně projednána, a znovu se tedy naskýtá otázka, z jakých důvodů vlastně žalovaný kasační stížnost podává.

Nejvyšší správní soud je tedy toho názoru, že se zřetelem k výše uvedenému není dán důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. c), který stěžovatel spatřuje v tom, že soud nezkoumal po celou dobu, zda podmínky řízení trvají. Před rozhodnutím soudu v soudním řízení byly dány podmínky pro postup podle § 62 s. ř. s.

Podstatou problému v posuzované věci je posouzení rozhodnutí soudu z hlediska ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Soud, přestože byly splněny podmínky

pro jeho postup, a to se zřetelem k oznámení ředitele žalovaného ze dne 5. 6. 2003, jemuž předcházelo rozhodnutí Kolegia ze dne 5. 5. 2003, poukázal v odůvodnění rozhodnutí pouze na rozhodnutí Kolegia ze dne 5. 5. 2003 a nepřesně interpretoval vyjádření žalobce ze dne 12. 8. 2003 tak, že žalobce byl uspokojen rozhodnutím ze dne 5. 5. 2003, ačkoliv žalobce výslovně v tomto vyjádření uvedl, že byl uspokojen nejen rozhodnutím Kolegia, ale především a poté, co rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 5. 2003.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud zaujal stanovisko, že pro postup soudu podle ustanovení § 62 s. ř. s. byly splněny všechny podmínky zákonem předpokládané, má za to, že tato nepřesnost odůvodnění napadeného rozhodnutí, nezakládá jeho nepřezkoumatelnost, ať již pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů, a neshledal ani, že by řízení před soudem trpělo jinou vadou, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. K tomu nutno dodat, že pokud by Nejvyšší správní soud zrušil napadené rozhodnutí pro výše uvedenou nepřesnost, musel by i tak zavázat soud k tomu, aby postupoval podle § 62 s. ř. s. Tento postup Nejvyššího správního soudu by však bylo třeba považovat za značně formalistický, neboť by v konečných důsledcích vedl k témuž závěru, jaký soud v napadeném rozhodnutí učinil. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že v dané věci není dán důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Pokud jde o námitku stěžovatele, v níž vytýká soudu zjevnou nesprávnost v označení žalovaného, je třeba především uvést, že skutečnost, kdo je žalovaný, určuje zákon. Podle ustanovení § 7 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 4 odst. 1 s. ř. s. je žalovaný orgán, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Stěžovatel je toho názoru, že žalovaným v tomto případě je ředitel Národního bezpečnostního úřadu. Nejvyšší správní soud tento názor nesdílí.

Podle ustanovení § 1a zákona č. 148/1998 Sb. se v části první zákona vymezují skutečnosti, kterými se (kromě dalšího) upravuje postavení Národního bezpečnostního úřadu (dále jen „Úřad“). Podle § 7 odst. 1 zákona se zřizuje Národní bezpečnostní úřad jako ústřední správní úřad pro oblast ochrany utajovaných skutečností. Podle odst. 2 ředitele úřadu jmenuje, po projednání ve výboru poslanecké sněmovny příslušném ve věci bezpečnosti, vláda. Vláda ho též odvolává. V ustanovení § 8 zákona jsou pak dále vymezeny kompetence úřadu (nikoliv jeho ředitele). Podle § 8 odst. 1 písm. j) úřad vydává osvědčení, že navrhovaná osoba splňuje podmínky ustanovené tímto zákonem pro jeho vydání (dále jen „osvědčení“).

Podle ustanovení § 73 odst. 1 věty první se na rozhodování podle tohoto zákona nevztahuje zákon č. 71/1967 Sb. o správním řízení (správní řád). Podle ustanovení § 75 odst. 1 zákona proti nevydání osvědčení podle § 36 odst. 3 může navrhovaná osoba podat písemnou stížnost do 15-ti dnů ode dne doručení oznámení. Podle odst. 3 téhož ustanovení se stížnost podává řediteli Úřadu a podle odst. 5 ředitel Úřadu stížnost přezkoumá. Jsou-li pro to důvody, stížnosti vyhoví, jinak stížnost zamítne.

Z výše uvedených ustanovení zákona č. 148/1998 Sb. nelze podle názoru Nejvyššího správního soudu dovodit, že by ředitel Národního bezpečnostního úřadu byl samostatným „odvolacím“ orgánem, který by rozhodoval o stížnostech proti rozhodnutí vydaných Národním bezpečnostním úřadem. Ze shora uvedeného zcela jednoznačně plyne, že ústředním orgánem pro oblast utajovaných skutečností je Národní bezpečnostní úřad (nikoliv jeho ředitel) a tento orgán je třeba ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s. považovat za žalovaného. Zákonem vymezené rozhodování ředitele v případech tam uvedených pak vyplývá z titulu jeho funkce, tj. z titulu „vedoucího“ tohoto úřadu. Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že označil-li soud

za žalovaného Národní bezpečnostní úřad, nepochybil, přičemž na věci nemůže měnit ničeho ani ta skutečnost, že bylo přezkoumáváno rozhodnutí ředitele tohoto úřadu ze dne 13. 12. 2002 a jemu předcházející rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 13. 11. 2002. Nejvyšší správní soud pak za této situace neshledal pochybení ani ve výroku o náhradě nákladů řízení, neboť podmínky ustanovení § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s. byly nepochybně splněny. Pokud jde o výši náhrady nákladů řízení, nebyla stěžovatelem zpochybňována, přičemž znovu nutno zdůraznit, že kasační stížnost, která by směřovala jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu, je nepřipustná.

Nejvyšší správní soud tedy v posuzované věci neshledal důvody tvrzené stěžovatelem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c), d) a e) a kasační stížnost jako nedůvodnou podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Pokud jde o náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti je třeba uvést, že žalobce byl ve věci úspěšný a ve vyjádření ze dne 26. 9. 2003 požadoval náhradu nákladů řízení k rukám jeho zástupce JUDr. J. N., advokáta v P. Vzhledem k tomu, že ze spisu nevyplývá, že by byl žalobce pro řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem (žalobce nebyl v této věci stěžovatelem), má Nejvyšší správní soud za to, že náklady právního zastoupení v řízení o kasační stížnosti nelze přiznat. K tomu nutno dodat, že z plné moci ze dne 17. 1. 2003 založené ve spise, nevyplývá zmocnění žalobce k tomu, aby ho zástupce zastupoval i v řízení o kasační stížnosti. Nutno tedy vycházet z toho, že plná moc zanikla dnem právní moci napadeného rozhodnutí Městského soudu v Praze (§ 64 s. ř. s., § 27 odst. 6 o. s. ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. 1. 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu